

Interreg - IPA CBC
Bulgaria – Turkey

PARTNERSHIP

Strandja- the mountain of festivals
STRANDJA-FEST, CB005.1.22.056

The project is co-funded
by the European Union

**National Community Center Prosveta 1914,
Malko Tarnovo**
**Kirklareli District Culture and Tourism
Directorate**

Contacts:

e-mail: chitalishte.mt@abv.bg

strandja.fest@gmail.com

www.strandja-fest.info

Бюлетин 5
Октомври, 2017

PROJECTS WITHOUT BORDERS

www.ipacbc-bgtr.eu

Този документ е създаден в рамките на проект Strandja fest, ref. No CB005.1.22.056 по Програма Интеррег за трансгранично сътрудничество България-Турция 2014-2020, Европейския съюз чрез Инструмента за предприсъединителна помощ, както и от двете партньорски страни България и Турция. Цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Народно читалище Просвета 1914- гр. Малко Търново и при никакви обстоятелства то не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.

Къде и какво празнуват в Странджа през Октомври 2017 ?

14 Октомври- Събор на село Синеморец. Селото се намира се на 5 км южно от Ахтопол, на 20 км от гр. Царево, 95 км от гр. Бургас. Стари имена: Каландзой, Галанджа, Каланджа. Съвременното му име е буквален превод от гръцкото “галаза” – “небесносиньо”. Население: 342 жители. Разположено е на висок бряг южно от устието на р. Велека. Недалеч от Синеморец при подводни проучвания в залива “Потамя”, разположен северно от селото, са открити керамични фрагменти от V-IV в. пр. Хр.и от Средновековието. Открити са котви и оловна обковка на древен кораб. На полуострова има тракийски надгробни могили и следи от малка крепост.

Църквата в Синеморец е с патрон “Свети Георги”. Тук има интересна икона на “Свети Модест”. Покровителят на земеделците и овчарите е изобразен между две дървета над орач с волове, овчар със стадо, кон и бивол. Присъствието на битовите сцени се свързва с навлизането на реализма в иконописа в края на XIX век. След освобождението на България през 1878 г. Синеморец остава в пределите на Турция, като постига свободата си след Балканската война. Тук се заселват българи бежанци от Източна Тракия. Населението се препитавало със земеделие, вълглицарство и риболов. На север от Синеморец е защитена местност “Устието на р. Велека” с красив крайбрежен ландшафт, интересни скални образувания, сред които много атрактивни са “Сфинксът”, “Тълбите”, “Разделената канара” и др.

Реката и нейната долина се характеризират с разнообразен животински свят – сива чапла, голяма бяла чапла, корморани, гмурци, земеродно рибарче, сива водна змия, видра и много видове риби. На юг от Синеморец е защитена местност “Силистар”, която предлага закътан морски залив при устието на р. Силистар, всред дъбови гори. В м. Бутамята могат да се видят орхидеи и лопени, а по цялото крайбрежие - причудливо деформирани от морския вятър дървета. Днес Синеморец привлича почитателите на уединените плажове в закътани заливи по Странджанското крайбрежие.

14 октомври 2017 -Честване край параклис „Св. Петка“ в Село Бяла

вода. Селото се намира на 45 км от гр. Бургас и на 43 км от гр. Малко Търново, на 300 м н.в. Старо име – Конак. Край стария път, следи от който са намерени на юг и север от селото в посока към Малко Търново, е съществувал конак - пътна станция. В нея отсядали да нощуват прекосяващите Странджа пътници. Население: 38 жители

Разположено в подножието на вр. Босна, над един от притоците на р. Младежка, околностите на селото са обрасли с гъсти гори от източен бук, габър, благун и цер. В м. Градището се намират останките на антично селище, на юг – тракийски могилен некропол, на югоизток - в м. Кунгъов гроб, върху висок рид на левия бряг на р. Младежка – тракийска и късноантична крепости. Откритите в района на селото надписи сочат, че тук е имало светилище на Зевс, Хера и Херакъл.

В района могат да се наблюдават скален орел, южен белогръб кълвач, малък креслив орел и др. В околностите има няколко пещери. Една от тях – Еленина дупка, е свързана със стара легенда за змея, красивата мома Елена и златното имане. В селото няма места за настаняване.

19 Октомври 2017. За деня на **Св. Иван Рилски - 19 октомври**, манастирчето събира многобройни богомолци. Идват и хора от по-далечни места, както и болни, с надежда да се излекуват..

18 октомври 2017- Храмов празник на Св. Лука, с. Заберново

Заберново се намира се на 4 км южно от главния път Босна –Визица - Папазова нива, на 44 км от гр. Малко Търново и 61 км от гр.Бургас; 260 м.н.в.

Старо име: Заборна – тракийски езиков корен“берна” – “пълен, изобилен”. Население: 103 жители. В околностите на селото има множество тракийски и антични паметници – долмени от X в.пр.Хр. и могилни некрополи. На 4 км югоизточно от Заберново, на завой на р. Стръмница, са локализиран останките на ранновизантийска крепост. В местността Рупите се забелязват следи от металургична дейност. Според Горо Горов в околностите на Заберново до XIV век се е намирал Парорийския манастирски комплекс на Григорий Синаит, основател на исихазма.

Тук е родното място на популярния в началото на XX век детски писател Дядо Благо (Стоян Русев) и на най-известния странджански краевед и фолклорист Горо Горов. Празникът на Заберново е в деня на Голяма Богородица (28 август).

Църква “Св. Лука”

Най-старата оцеляла селска църква във вътрешността на Странджа. Датирана е от XVII век, паметник на културата. Ниска, вкопана почти наполовина в земята. Стените са изградени от ломен камък. Абсидата е украсена от външната страна с тухлен орнамент “вълчи зъб” и бигорен блок с релефен равномерен кръст. В олтарната част са вградени пет ниши, като по средата има кръгъл прозорец с решетка от две кръстосани пръчки. Откритото преддверие и стаичката за училище са от по-късен строителен период (XIX в.). Днес стаичката, тип килийно училище, е реконструирана и пригодена за туристически посещения.

С. Синеморец- Устието на Велека и Църквата в с. Синеморец

Информационен сайт на ДПП „Странджа“
<http://www.strandja.bg>

Село Бяла Вода. Освещаване на Параклиса Св. Петка Параклис Св. Иван Рилски
-снимката долу

<http://svetimesta.com>

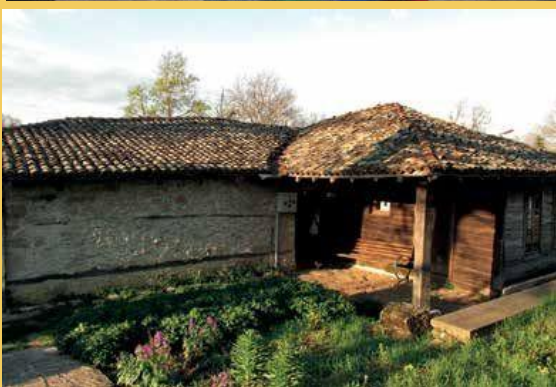

Село Заберново

Църквата- Св. Лука

<http://svetimesta.com>

Село Бръшлян,
Община Малко Търново

1. Къща , представител на местната възрожденска култова архитектура
2. Седянка в село Бръшлян
- 3 и 4 Църквата „Св. Димитър“

Църквата в с. Орлинци, Община Средец

Източник: Православните храмове в Община Средец,
<http://vardarsko.org/>

26 октомври, 2017 – Събори и храмови празници на Димитровден

Село Проход , Община Средец

Село Димчево, Община Бургас

Село Бръшлян, Община Малко Търново -Храмов празник „Св. Димитър“ в село Бръшлян

С. Бръшлян се намира на 14 км северозападно от гр. Малко Търново и 64 км от гр. Бургас, на 320 м.н.в., Старо име: Сърмашик. Сегашното е негов буквален превод., Население: 44 жители

Селото е сгъшено сред китна котловина, обрасла с дъбови и букови гори. В околностите му се намират митичните поляни, обрасли с росен, и свързани с поверието за чудодейната му сила в определено време от годината.

Още с пристигането си в **архитектурния резерват с. Бръшлян** установявате, че сте се озовали на много специално място и за вас започва една истинска среща с миналото - тесни улички, по които сякаш и до днес отекват стъпките на някогашните моми и момци, двеста годишни селски къщи, обявени за паметници на културата, стара църква от XVIII век с реставрирано килийно училище. Чуйте историята на нейното съграждане в смутните години на турското робство. Разгледайте селскостопанския музей на открито, посетете етнографската сбирка и непременно опитайте как се тъче на стан.

Маркирани туристически пътеки ще ви отведат до едни от най-красивите кътчета в околностите на селото, при вековни дървета, параклиси, долмени, могилни некрополи или находища на редки растения, като например дивите орхидеи в местността Гогово.

В местностите Двата вриса, Борилото, Кобареловата воденица и Св. Пантелеймон са изградени заслони, които предлагат чудесна възможност за пълноценен отдих сред природата. Ако съдбата ви отведе в Бръшлян на 9 август, ще съпреживеете с местните хора най-тачения от тях празник - този на патрона на селото им - Св. Пантелеймон.

Църква “Св. Димитър”

На мястото, на което в края на XVII век е издигната църквата, в древността се е намирало тракийско светилище. Счита се, че то е било посветено на бога на плодородието и виното Дионис.

Църквата “Св. Димитър” е типичен представител на местната възрожденска култова архитектура. През 1975 г. е обявена за паметник на културата, а през 1982 г. за архитектурен паметник с национално значение. Уникалната камбана от първата половина на XIX в, излята в гр. Ярославл – Русия, може да се види и днес.

Храмът е вкопан в земята и в миналото е бил ограден със зид, висок около 2.50 м. Централното вътрешно пространство е вкопано, за да се получи вътрешен простор. Отвън е потърсено ефектно оформление на фасадите с помощта на добре издялани блокове от бигор. Откритото преддверие (нартика) с помещението за килийно училище са пристроени около 1870 г.

В амвона на църквата е вграден мраморен жертвеник на Зевс-Дионис, с посветителен надпис на старогръцки език:

*На Зевс-Дионис жертвеник тука направих,
Аз, Ликомед, син на Хреста и жрец на Великия Бахх,
Зарад високата чест, по жребий получена, и за децата ми,
И за моите мисти. Спаси ги, блажен Дионисе!*

Някои учени смятат, че под името Зевс-Дионис е означен Дионис като върховен бог, едно от назоваванията на сина на великата Богиня-Майка.

27.10.2017- Събор на село Орлинци, община Средец на Петковден, Християнски православен храм „Света Петка“.

В Турска Странджа няма фестивали и празници през месец октомври